

Una peça més en l'engranatge cap a la creació d'un nou paradigma igualitari

Publicat per [Susanna Pariente](#) [1] el 07/03/2019 - 12:12 | Última modificació: 07/03/2019 - 15:00

Salari i pensions, oportunitats, visibilitat, reconeixement, són termes clau en el cicle vital de les persones. Però sembla ser que encara falten més informes i estudis que evidencien les desigualtats entre homes i dones en aquests àmbits per tal que reflecteixin que les desigualtats de gènere en l'àmbit laboral són una constant en la nostra societat. I encara que els números no menteixen, també sembla ser que ni en l'àmbit privat i en l'àmbit públic s'ha trobat encara la fórmula per a dinamitar una cultura patriarcal que tenim tant arrelada en el nostre sistema i que forma part de la nostra societat. És com un virus del que no trobem la vacuna.

Davant d'aquest panorama, les doctores Maite Barrios i Anna Villarroga (ambdues professores agregades de la UB i expertes en temes de gènere, investigació i disseny i avaluació de polítiques públiques), en col·laboració amb 420 professionals més que han format part d'un procés participatiu, han portat a terme un estudi per identificar les principals desigualtats de gènere en la ocupació cultural. Aquest estudi, encarregat pel CoNCA, ha il·luminat una mica més la realitat de la dona en el mercat laboral i ha contribuït a fer encara més evidents les seves dificultats en un mercat que es caracteritza per la incertesa i les desigualtats. Alhora ha permès identificar les causes que provoquen dita desigualtats i ha permès elaborar mesures d'intervenció per a millorar la situació. L'estudi es va presentar el passat 28 de febrer amb el títol: "Desigualtats de gènere en l'ocupació cultural a Catalunya". Després de mesos d'investigació i recerca, a la casa Francesca Bonnemaison van poder exposar les línies i conclusions del seu estudi.

L'estudi presenta tres objectius: el primer és valorar la percepció dels i les professionals de la cultura a Catalunya sobre les desigualtats de gènere en l'ocupació cultural, el segon és aprofundir sobre aquest coneixement arribant a les causes que provoquen les desigualtats i el tercer i últim objectiu és dissenyar mesures d'intervenció davant dels resultats obtinguts, tant en l'àmbit públic com privat. L'estudi s'ha realitzat amb la tècnica del mètode Delphi (tècnica de recollida d'informació que permet obtenir la opinió d'un grup d'experts a través de la consulta reiterada). En finalitzar, van participar un total de 159 persones; una mostra representativa per a valorar la situació.

De l'anàlisi dels participants de la mostra tenint en compte el gènere, trobem que les dones s'incorporen més tard al mercat laboral que els homes. En quan al nivell màxim d'estudis assolit, un 55,1% de les dones disposa d'estudis de postgrau i màster especialitzats, enfront del 33,3% dels homes. Pel que fa als estudis de grau superior no universitaris, en el cas dels homes és d'un 14,4% i en el cas de les dones d'un 4,6%. En quan al tipus de llar, cal destacar que les llars monoparentals són més freqüents entre les dones, que ascendeixen a un 8,1%. En quan als fills, si bé la mitjana no es diferencia gaire entre dones i homes, l'edat del fill o filla més petita és menor en el cas de les dones, cosa que indica que les dones han tingut els fills més tard que els homes. Les dades sobre els ingressos també apunten a una precarització del mercat cultural.

Tal com avala l'estudi, les dones van millor preparades en quan a formació tot i que en la majoria de vegades no arriben als llocs d'alta direcció. Un dels factors determinants d'aquestes desigualtats de gènere en l'ocupació va donada per la responsabilitat en la cura familiar que sovint recau en la dona junt amb les feines a temps parcial que dita responsabilitat comporta; aquesta interrupció que pateix la dona en la seva carrera professional és un dels factors clau a l'hora de trencar la seva carrera i formació com a líder i, per tant, a l'hora de conquerir llocs d'alta direcció i càrrecs de responsabilitat.

Pel que fa a les percepcions sobre les desigualtats dels participants de l'estudi, les dones declaren haver patit una major discriminació professional (obtenint una puntuació del 4,8 en el cas de les dones enfront a un 1,8 en el cas dels homes). En referència als factors que cristal·litzen en aquestes desigualtats de gènere, observem que son conseqüència directa de barreres com: l'accés a la ocupació, el reconeixement i/o la visibilitat d'obres, creacions o activitats culturals i la progressió professional. Si es valoren aquestes barreres, tant homes com dones consideren que la principal desigualtat es dona en la manca d'oportunitats de progressar professionalment. Les causes d'aquestes barreres son les que ens indica el quadre següent:

Font: Estudi sobre Desigualtats de gènere en l'ocupació cultural a Catalunya.

Anna Villarroya i Maite Barrios (Universitat de Barcelona)

El més important a destacar en la percepció de les dones i els homes tant en aquestes barreres amb en d'altres, és que son més perceptibles per les dones; els homes hi atribueixen una puntuació del 4 i escaig al problema, mentre que les dones el puntuen amb un 6 i escaig, ambdós sobre 7.

Davant d'aquestes problemàtiques, s'ha dissenyat fins a quinze mesures que caldria implementar tant en l'àmbit públic com en el privat (nou i sis respectivament). Aquestes mesures caldria aplicar-les en un termini de tres o quatre anys. La seva importància radica en què han estat avalades i considerades com a prioritàries per més del 75% dels experts. La mesura prioritària, sens dubte, és el compliment de totes les disposicions actuals que legitimen la igualtat d'oportunitats, com és la Llei catalana d'igualtat efectiva de dones i homes, aprovada el 2015, junt amb d'altres disposicions. Després, i per ordre de prioritat, es mira cap a mesures que tenen a veure amb

aspectes com: fer més efectiva la conciliació de la vida personal familiar i laboral, la formació en els centres educatius i a tots els nivells en perspectiva de gènere, repensar nous models de treball amb més flexibilitat i amb horaris personalitzats, promoure el treball en equip, incentivar ajudes per a la cura (tant econòmiques com de grups de suport), igualtat en comitès de selecció, contractacions i formació, igualtat de gènere en equipaments, etc.

Després de la intervenció de l'Anna Villarrolla i la Maite Barrios, va ser el torn per a la conferència "Els treballs i les dones: visions quotidianes de la desigualtat de gènere", a càrrec d'Inma Pastor. Hi van participar l'Aida Sánchez de Serdio Martín (professora del Grau en Arts de la Universitat Oberta de Catalunya), la Miriam Porté (productora audiovisual i presidenta de Dones Visuals) i la Ivone Lesan (sòcia fundadora i membre de la junta directiva Mujeres de la Industria de la Música (MIM)). Totes elles estan d'acord en què, si bé amb criteris més o menys optimistes sobre el nou paradigma i les conquestes que mica en mica va aconseguint la dona en el sector tant laboral com personal, segueix existint una desconfiança generalitzada cap a la dona a l'hora d'avaluar la seva tasca. Quan la dona aconsegueix llocs de responsabilitat, la societat, a mode de ressort, no es desfà d'uns estereotips que treuen mèrit i generen desconfiança a aquest lideratge femení que sovint ha estat liderat per homes en la seva majoria i sobre la base d'una estructura patriarcal. Segons Aida Sánchez, la desigualtat forma part del nostre sistema estructural. El que hem de canviar són aquestes estructures internes que provoquen les desigualtats. A més a més d'aquesta falta de confiança, s'ha d'afegir el problema de falta de voluntat política per a canviar les coses. Totes elles consideren que no té cap sentit ni cap mena de força o impacte en la societat que s'aprovin lleis si després no s'apliquen.

És inversemblant pensar que, amb voluntat política d'aplicar totes aquestes mesures que s'ha comprovat serien efectives, el paradigma de les dones tant en l'àmbit professional com en el personal canviaria radicalment. I també incidiria en quan a crear un context més igualitari, sostenible, ric i participatiu; un context en el que tothom hi aconsegueixi fer-se un lloc gràcies a criteris meritocràtics.

Esperem que aquest estudi, junt amb d'altres, sigui una peça més en l'engranatge del procés que permeti la construcció d'un nou paradigma igualitari, en què la meritocràcia passi per sobre de sexes, ètnies, condicions o estrats socials.

Pla general de la presentació de les doctores Anna Villarroya i Maite Barrios de l'informe

'Desigualtats de gènere en l'ocupació cultural a Catalunya' / ACN

Estudi: “[Desigualtats de gènere en l'ocupació cultural a Catalunya \[2\]](#)”

Categories: Indústries culturals i creatives

Categories: Professions artístiques i culturals

Categories: Polítiques culturals

Categories: Gestió cultural

Categories: Estadístiques

Etiquetes: gènere

Etiquetes: dones

Etiquetes: treballadors de la cultura

Etiquetes: equitat

Etiquetes: estudis culturals

Etiquetes: drets laborals

Etiquetes: feminisme

- [3]

URL d'origen: <http://interaccio.diba.cat/blogs/2019/03/07/peca-mes-engranatge-cap-creacio-d-nou-paradigma-igualitari>

Enllaços:

[1] <http://interaccio.diba.cat/members/parientels>

[2] <http://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-retrieve-file.pl?id=1f5ecbd00bf6f977005207ef0ad50896>

[3] <http://interaccio.diba.cat/node/7904>